Verskillende Benaderings tot Bybelstudie

Afhangende van die uitkomste wat bereik wil word, verskil ons fokus ten opsigte van die benadering en metode van Bybelstudie. Samevattend kan die gevolgtrekking gemaak word dat Bybelstudie staan in diens van die onderrig en verkondiging van die evangelie (die vermeerdering van ons kennis van God), sodat Hy reg gedien word. Dit staan in diens van die vermeerdering van die liefde in Christus en die opbou in die geloof (die groei van die geloofgemeenskap). Dit staan in diens van ons diensbaarheid aan die samelewing waarbinne ons leef, om ander te laat deel in ons rykdom.

Die vyf voorbeelde of vyf benaderings wat hier bespreek word, is in mindere en meerdere mate self beproef. Dit sluit bymekaar aan en vul mekaar aan.

1. Studie van die Skrif in openbarings- en heilshistoriese lyne en kontoere – voorbeeld: die Bybelstudie oor Ou en Nuwe Testament deur ds. Jasper Klapwijk.
2. Tematiese Bybelstudie – toerusting van die gemeente oor 'n bepaalde saak, voorbeeld oor die amp van die ouderling.
3. Studie van die voortgang van die Evangelie in die geskiedenis – studie van die kerk- en dogmahistoriese omgaan met die Skrif.
4. Studie van tekste vanuit 'n taalfokus – voorbeeld: die Veritas-kursus.
5. Oriënterende teologiese vraagstelling aan en perspektief op die Bybel – kritiese en selfkritiese nadenke oor die gelowige en die kerk se roeping.

1. Studie van die Bybel in terme van heils- en openbaringsgeskiedenis

Hierdie Bybelstudie het sy ontstaan in 'n kursus wat ds. Jasper Klapwijk van ons Nederlandse susterkerke by 'n teologiese kollege van Pinksterkerke aangebied het. Ek het daarmee kennis gemaak in Nederland toe dit binne ons susterkerke aangebied is. Dit is aangebied in die sending- en evangelisasiesituasie van die Kaapse Vlakte. In 2011 is dit aangebied as gemeente-Bybelstudie in die VGK Bethal. Vanaf 2011 word dit ook aangebied vir 'n "interkerklike" vroue-Bybelstudiegroep in Bethal.

Die kursus bestudeer die heilsgeskiedenis in sy eenheid en voortgang in die Skrif. Dit word as een verhaal bestudeer, naamlik God se redding van mense van die begin tot die einde, in Ou en Nuwe Testament; daar is een Persoon waarom dit gaan, naamlik Jesus Christus soos Hy Homself geopenbaar het in Ou en Nuwe Testament. Dit gaan om die bestudering van die Bybel as EEN boek. Heilshistoriese lyne word deurgetrek. Die lyn van die vrou en haar saad word skerp gestel teenoor die lyn van die slang en sy saad. Vanuit hierdie aanpak word elke Bybelboek en Skrifgedeelte tyds- en literatuurgewys binne die konteks van die geheel van die Skrif gesien. So word reg gedoen aan die Skriftuurlike gegewe en die reformatoriese belydenis van die Bybel. Die doel van die kursus kan soos volg saamgevat word: dit leer jou die Bybel (reg) lees.

Die kursus is op so 'n manier saamgestel dat dit vir verskillende deelnemergroepe aangepas kan word sonder om die hele kursus vir elke situasie oor te skryf. Dit bestaan uit 'n dataprojektor-aanbieding, waar die groot lyne getrek word en ter stawing ook tekste op die skerm vertoon word. Daar is 'n handleiding vir deelnemers. Die handleiding bied 'n volledige uiteensetting van elke "les", met besprekingsvrae aan die einde. Die tuisopdrag van leeswerk in die Bybel vir die volgende les word gegee. Die leeswerk in die Bybel vereis dikwels een hoofstuk per dag. In die gemeente van Bethal is dit te veel gevra, vooraf leeswerk is dus verminder. In die vroue-Bybelstudiegroep is die

instelling dat dit goed sou wees om voor te berei, maar in praktyk kom niemand daarby uit nie. In die sendingsituasie van Belhar was leesvaardigheid so gebrekkig dat heeltemal afgesien is van tuisopdragte.

Deurdat relevante tekste op die skerm vertoon word en tekste nageslaan word, het dit in Belhar stimulerend gewerk ten opsigte van die lees van die Bybel. Vir die vroue-Bybelstudiegroep in Bethal word daar weens die ruimteprobleem (dit word in die sitkamer van 'n woonhuis gehou) nie 'n dataprojektor-aanbieding gedoen nie. Die handleiding blyk voldoende te wees.

Die kursushandleiding sowel as die data-aanbieding is in Afrikaans vertaal. Dit is ongelukkig nog nie in boekvorm uitgegee nie. Daar is van ds. Klapwijk toestemming verkry om die materiaal te gebruik.

Die kursus rus deelnemers toe om met groter vrymoedigheid die Bybel te lees en te gebruik. Gelowiges word toegerus om prediking te toets aan die Woord van God, soos deur iemand van 'n Pinkstergroep opgemerk is. In die gemeente van Bethal het 'n lidmaat opgemerk dat hy vir die eerste keer die boek Openbaring op die regte wyse lees en hy vertroosting in die boek vind. In die interkerklike vroue-Bybelstudiegroep op Bethal word uitgespreek dat hulle die Ou Testament weer ontdek. Lyne wat regdeur die Bybel loop, is vir mense 'n vars insig, 'n wonder. Die Bybel is nie 'n geheimsinnige boek wat te moeilik is om te verstaan nie, maar helder en duidelik en ryk in inhoud.

Met hierdie metode kan dan vir toekomstige Bybelstudie 'n Bybelboek op 'n keer geneem word en heilshistories in diepte bestudeer word.

2. Tematiese Bybelstudie

Na aanleiding van spesifieke behoeftes aan kennis in die gemeente, byvoorbeeld oor die amp van ouderling, word 'n spesifieke tema oor enkele weke behandel. Alhoewel dit benoem kan word met die benaming van "toerusting van ampsdraers", is dit belangrik dat die gemeente betrek word. Die huidige of toekomstige ampsdraer moet toegerus wees, maar ook die gemeente wat die ampsdraers ondersteun en hulle leiding navolg. Belangrik is dat daar studiemateriaal verskaf word en bespreking van die onderwerp uitgelok word.

Op kort termyn kan beplan en 'n tema aangebied word wat behoeftes in die gemeente aanspreek en wat nie met prediking en huisbesoeke voldoende uitgeput kan word nie.

Temas soos nagmaal en doop en artikels uit die Kerkorde is van groot waarde vir die opbou van die gemeente. Daar behoort altyd sorgvuldig gewerk te word om nie net enkele Skrifverwysings te gebruik nie, maar vanuit deeglike eksegese van 'n aantal Skrifverwysings. Dit kan tydrowende voorbereiding vra. Gelukkig is goeie hulpmiddels vir Bybelstudie meestal beskikbaar.

Die tema moet aan die hand van die oop Bybel deurgetrap word. Hierin was die reformatore vir ons die goeie voorbeeld met hulle omgang met die Bybel.

Hulle het 'n aantal tekste oor 'n tema versamel, sorgvuldig eksegese gedoen en dit dan geïntegreer en die tema bespreek. Die gevaar is dat ons vanuit ons voorveronderstellings en op die klank van die Skrif af die Skrif buig en inlees vanuit ons tema.

3. Studie van die voortgang van die Evangelie in die geskiedenis

Met die kursus van ds. Klapwijk word die Bybel in openbaringshistoriese perspektief bestudeer. Ons bely dat die besondere openbaringsgeskiedenis afgesluit is met die kanon van die Skrif. Maar die geskiedenis gaan voort tot op die dag van Christus se wederkoms. God maak die geskiedenis: kerkgeskiedenis en wêreldgeskiedenis, en ons beoordeel die geskiedenis aan die hand van die openbaring in die Skrif. Daarvoor het die studie in die kerk- en dogmageskiedenis groot nut.

Ons eie tyd word deur gelowiges nie altyd duidelik gesien teen die agtergrond van God se leiding van die geskiedenis, sy voorsiening in Jesus Christus, die roeping van die gelowiges in die daaglikse lewe nie. Die probleem kan getipeer word met die begrip "gebrek aan historiese besef".

Daarby het die verhaling van die geskiedenis die funksie dat die verlede vanuit die Skrif beoordeel word en dat geloofmatig sin gegee word aan die geskiedenis. Kerkgeskiedenis behoort kronologies bestudeer word. In Bethal is begin met die bestudering van die geskiedenis van die eerste Christelike gemeente in Jerusalem waarvan ons in Handelinge lees. Daar oorvleuel die normatiewe van die openbaringsgeskiedenis met die geskiedenis oor die vroeë kerk. 'n Tydperk word geneem en in die studiemateriaal tipeer en oorsigtelik beskryf. Enkele vertalings van dokumente of dele van dokumente uit daardie tydperk wat 'n strydpunt of wending beskryf, of deel was van die saak wat ter sprake was, word aan die deelnemers gegee. Die dokument/e word dan bespreek. Dit bepaal die Skrifgedeeltes wat gekies word. Vanuit die Skrif word die dokument en die geskiedenis beoordeel.

Dokumente wat gebruik word, sluit in belydenisse, preke, briewe, geskrifte of dele daarvan, redevoerings, besluite, ens. Dokumente word teen die historiese agtergrond van hulle tyd beskou. So word verstaan van die reliëf van die geskiedenis bevorder, oftewel verstaan van die historiese konteks, om misbruik van die geskiedenis te voorkom.

Wat opval van hierdie benadering, is dat deelnemers afwykings van die leer wat vandag voorkom, in die wortels van bewegings van destyds herken. Die kerk word as kerk van Christus waardeer, sonder Hom sou die kerk ondergegaan het. Kerkgeskiedenis is die geskiedenis van God en sy volk in die verbond, maar ook die geskiedenis van die heiliges se mislukking, en dan ook God in sy genade wat telkens met 'n oorblyfsel verder gaan. Die kerk wat ons bely, word telkens teenoor die dwaling gestel.

4. Studie om die teks betekenismatig, taalkundig, te verstaan – die Veritas-kursus

Die Veritas-kursus is ontwikkel deur dr Bennie Wolvaardt, vroeër predikant van die NG Kerk, dosent van Campus Crusade, en tans direkteur van Veritas College.

Dit bestaan uit vier modules wat die Nuwe Testamentiese Briewe, Verhalende stof van die Ou Testament, die Evangelies en die Profete bevat.

'n Teks word bestudeer binne historiese en letterkundige konteks, in terme van die heilshistoriese lyn, met gebruikmaking van struktuuranalise van die gedeelte. Woorde word verstaan en vertaal vanuit die konteks, en vanuit die struktuur van die teks. Die deelnemers werk natuurlik met 'n vertaling van die teks. Hier kan die kursusleier 'n belangrike bydrae lewer vanuit die oorspronklike teks.

'n Tekortkoming is dat die grammatikale aspekte van die woorde in die teks nagelaat word. Dit het 'n definitiewe invloed op die verstaan en regte vertaling van die teks.

'n Klein onderdeel van die module oor die Nuwe Testamentiese Briewe is as proef in Belhar aangebied as onderdeel by die kursus van ds. Klapwijk. Die deelnemers neem graag deel en almal ervaar dat hulle 'n bydrae kan maak. Elkeen dui self sleutelwoorde aan, sogenaamde merkers, en daarna word in groepsverband gewerk. In die evangelisasiesituasie van Belhar, waar die Bybel vanweë 'n gebrek aan leesvaardigheid soms met minder begrip gelees word, het hierdie intensiewe besig wees met die teks die lig vir menige deelnemer laat opgaan en entoesiasme vir Bybelstudie gekweek.

5. Teologiese vraagstelling aan en perspektief *op* die Bybel

In Bellville is die Fakulteitsertifikaat van die Universiteit van die Vrystaat (UV) vir vyf jaar lank aangebied saam met predikante en dosente van verskillende kerke.
In Bethal is in 2012 daarmee begin.

Dit bestaan uit vier modules wat oor twee jaar aangebied word, een maal per week.

Die doel is om tot insig en kritiese nadenke oor die kerk en die individuele gelowige se roeping te stimuleer, en gelowiges te motiveer om betrokke te wees in hulle gemeentes.

Die bestudering van die Ou en Nuwe Testament en die gesag van die Skrif gaan voorop. Die reëls vir die regte uitleg van die Skrif word bestudeer. Dit word gevolg deur 'n module oor die gemeenskap van die heiliges – die sorg vir mekaar, en 'n module oor leidinggewing en die regering van die kerk. Laastens word kortliks gekyk na die verskillende teologiese vakke en hoe dit die evangelie bestudeer.

Die student ontvang vir elke onderdeel van elke module 'n handleiding. Die handleiding is natuurlik vanuit 'n bepaalde teologiese hoek ingekleur, maar die fasiliteerder het 'n vry hand om dit vanuit gereformeerde belydenis aan te bied en die inhoud by te werk en waarde toe te voeg.

Beide in Belhar en in Bethal het mense van verskillende kerke vir die kursus ingeskryf. Daar word vrae gevra, bespreking gevoer en leiding gegee om met nuwe oë na die werk in God se diens te kyk.

Die kursus adverteer homself deur studente wat vertel watter invloed dit in hulle lewens het. Daar is alreeds belangstelling vir die volgende aanbieding in Bethal.

Klem word daarop gelê dat almal wat deelneem, wil hoor wat die Meester vir ons leer. Daarom is die begin- en eindpunt die Woord van God. En is die deelnemers bereid om hulleself aan die Skrif aan te pas.

Dit bied die ideale geleentheid om verkeerde beskouings reg te stel, kritiese denke uit te lok en gelowiges te versterk in hulle diens aan die Here.

Besluit

Soms moet Bybelstudiemateriaal saamgestel word, soms is dit beskikbaar. Wanneer bestaande materiaal gebruik word, moet dit versigtig gedoen word en moet dit dikwels verwerk word om verantwoord te wees aan die gereformeerde belydenis.

Om onderrig te word en onderrig te gee in die Evangelie van ons Here Jesus Christus en om saam te groei in die kennis van Christus, is die mooi werk waarin die gemeenskap van die heiliges op aarde deel.

Hannes Breytenbach

© 2015
www.christelikemedia.org